

**Anna Stolarczyk, Marek
Sylwestrzak**

**Ostatni etap liberalizacji krajowego
ryнку usług pocztowych :
porównanie działalności Poczty
Polskiej i wybranych operatorów
alternatywnych**

Ekonomiczne Problemy Usług nr 96, 505-517

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ANNA STOLARCZYK

MAREK SYLWESTRZAK

Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy

**OSTATNI ETAP LIBERALIZACJI KRAJOWEGO RYNKU
USŁUG POCZTOWYCH
– PORÓWNANIE DZIAŁALNOŚCI POCZTY POLSKIEJ
I WYBRANYCH OPERATORÓW ALTERNATYWNYCH**

Wprowadzenie

Ostatni etap liberalizacji polskiego rynku usług pocztowych z mocy postanowień dyrektyw pocztowych¹ obejmuje lata 2006–2012. Zbliżający się termin otwarcia tego rynku (w styczniu 2013 r.) determinuje przekształcenia Poczty Polskiej, które powinny przygotować operatora do działania w warunkach pełnej konkurencji, ponieważ liberalizacja rynku jest równoznaczna ze zniesieniem obszaru zastrzeżonego, z którego operator publiczny uzyskiwał przeważającą część swoich przychodów z działalności pocztowej – w roku 2010 było to 66%. W artykule przedstawiono funkcjonowanie rynku usług pocztowych w Polsce w latach 2006–2010 ze względu na dostępność danych dotyczących wartości

¹ Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych wspólnoty oraz poprawy jakości usług. Dyrektywa 2002/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. zmieniająca dyrektywę 97/67/WE w zakresie dalszego otwarcia na konkurencję wspólnotowych usług pocztowych. Dyrektywa 2008/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 lutego 2008 r. zmieniająca dyrektywę 97/67/WE w odniesieniu do pełnego uruchomienia rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty.

i wolumenu usług pocztowych² w świetle zmian struktury podmiotowej, porównania działalności Poczty Polskiej i operatorów alternatywnych w aspekcie udziału operatorów w liczbie i przychodach ze świadczonych usług w wyodrębnionych segmentach (zarówno w obszarze zastrzeżonym, jak i niezastrzeżonym). Aby mieć pełniejszy obraz sektora usług na tle krajowej gospodarki, należy zwrócić uwagę, że w analizowanym okresie udział wartości usług rynkowych w krajowym PKB oscylował na poziomie 44% (w przypadku przemysłu było to ok. 21%), podczas gdy usługi pocztowe wygenerowały od 0,46% PKB w roku 2006 do 0,39% w roku 2010 i od 1% do 0,9% wartości usług rynkowych³.

1. Struktura podmiotowa rynku usług pocztowych

Podmioty funkcjonujące na rynku usług pocztowych tworzą strukturę wzajemnych powiązań. Sejm i Senat – jako organy władzy ustawodawczej – wytyczają prawne ramy funkcjonowania, a minister właściwy do spraw łączności kształtuje politykę funkcjonowania tego rynku, z kolei prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej czuwa nad prawidłowym działaniem operatorów pocztowych, zgodnie z ustanowionymi przepisami prawnymi oraz zasadami konkurencji. Operatorzy pocztowi, dysponując określonymi zasobami i środkami, świadczą usługi w celu osiągnięcia korzyści i zaspokajają oczekiwania wszystkich konsumentów usług pocztowych, zarówno te podstawowe (w zakresie dostępności terytorialnej, przystępności cenowej oraz jakości), jak w odniesieniu do zróżnicowanej oferty usług o wartości dodanej. W roku 2010 podstawą funkcjonowania podmiotów na polskim rynku pocztowym były przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 2003 roku Prawo pocztowe (DzU 2003, nr 189, poz. 1159 z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy, a także innych aktów

² Artykuł opracowano na podstawie danych zamieszczonych w: A. Stolarczyk, M. Sylwestrzak, *Porównanie działalności Poczty Polskiej i operatorów alternatywnych na krajowym rynku usług pocztowych*, Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, maj 2011.

³ Główny Urząd Statystyczny: Łączność – wyniki działalności (publikacje z 2010 r., 2009 r., 2008 r. i 2007 r.): www.stat.gov.pl/gus/transport_lacznosc_PLK_HTML.htm, Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 maja 2011 r. w sprawie pierwszego szacunku wartości produktu krajowego brutto w 2010 r. - www.stat.gov.pl, Biuletyn Statystyczny nr 2/2012, www.stat.gov.pl.

prawnych⁴. Z punktu widzenia przepisów prawa dotyczących uprawnień do wykonywania działalności pocztowej na rynku usług pocztowych operatorzy pocztowi mogą prowadzić działalność w czterech obszarach:

- zastrzeżonym dla operatora publicznego Poczta Polska (art. 47 ustawy Prawo pocztowe⁵);
- wymagającym uzyskania zezwolenia (art. 6 ust. 1 ustawy Prawo pocztowe);
- wymagającym wpisu do rejestru operatorów pocztowych (art. 6 ust. 2);
- wolnym (art. 6 ust. 4 ustawy Prawo pocztowe).

Pod koniec roku 2010 w rejestrze operatorów pocztowych prowadzonym przez prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej⁶ figurowało 245 operatorów pocztowych, w tym Poczta Polska. W kolejnych latach analizowanego okresu zmieniała się liczba zarówno zarejestrowanych, jak i faktycznie działających operatorów alternatywnych (tab. 1).

Jak widać, liczby dotyczące operatorów alternatywnych sklasyfikowanych według podanych wyżej kryteriów są mocno zróżnicowane (tab. 1). Jest to związane z faktem, że nie wszyscy operatorzy, którzy figurowali w rejestrze oraz złożyli w danym roku wnioski o wpis (poz. 1), pozostali w nim do końca roku (poz. 2). Chodzi tu m.in. o wykreślenia z rejestru z powodu rezygnacji operatorów z prowadzenia działalności bądź wygaśnięcia terminu obowiązywania zezwolenia. Trzecia grupa (poz. 3) to operatorzy, którzy wypełnili obowiązek nałożony na nich w art. 44 ustawy Prawo pocztowe i nadesłali prezesowi UKE sprawozdania ze swojej działalności. Porównanie liczby faktycznie działających operatorów z liczbą zarejestrowanych pozwala na określenie tzw. po-

⁴ Ustawa z dnia 30 lipca 1997 r. o państwowym przedsiębiorstwie użyteczności publicznej „Poczta Polska” (DzU nr 106, poz. 675 z późn. zm.), Ustawa z dnia 24 sierpnia 2007 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (DzU nr 176, poz. 1238), Ustawa z dnia 5 września 2008 r. o komercjalizacji państwowego przedsiębiorstwa użyteczności publicznej „Poczta Polska” (DzU nr 180, poz. 1109). Warto nadmienić, że do końca 2012 r. powinny zostać ustanowione przepisy implementujące do krajowego prawa pocztowego postanowienia Dyrektywy 2008/6/WE (art. 2 i 3).

⁵ Obszar zastrzeżony obejmuje wykonywanie usług pocztowych polegających na przyjmowaniu, przemieszczaniu i doręczaniu w obrocie krajowym i zagranicznym przesyłek z korespondencją, przesyłek reklamowych i innych przesyłek nadanych w sposób uniemożliwiający sprawdzenie zawartości o masie nieprzekraczającej granicy wagowej 50 g.

⁶ Rejestr prowadzony przez prezesa UKE składa się z dwóch części. W pierwszej znajdują się operatorzy, których działalność wymaga zezwoleń, druga część dotyczy operatorów działających na podstawie wpisu do rejestru.

ziomu wykorzystania wpisów, który w analizowanym okresie zwiększył się z 48,4% do 56,5%.

Tabela 1

Liczba operatorów alternatywnych wpisanych do rejestru operatorów pocztowych w latach 2006–2010

Liczba operatorów	2006	2007	2008	2009	2010	Zmiana 2010/2006
zarejestrowanych w danym roku	188	183	201	232	269	43,1%
zapisanych w rejestrze wg stanu z 31 grudnia danego roku ⁷	157	164	182	209	244	55,4%
faktycznie działających ⁸	91	100	106	125	152	67,0%
poziom wykorzystania wpisów (poz. 3/poz. 1)	48,4%	54,6%	52,7%	59,8%	56,5%	–

Źródło: A. Stolarczyk, M. Sylwestrzak, *Porównanie działalności...*, s. 6.

Wyłączając Poczta Polska, która z mocy prawa zobowiązana jest do świadczenia usług w obrocie krajowym i zagranicznym, operatorzy alternatywni mogli oferować świadczenie usług w obrocie krajowym, w obrocie zagranicznym, w obrocie krajowym i zagranicznym (łącznie) bądź tylko lokalnie (na terenie województwa, powiatu, jednej miejscowości lub nawet jej części). W roku 2010 46% operatorów deklarowało prowadzenie swojej działalności na rynku lokalnym, 22% – na krajowym i zagranicznym (łącznie), 26% – na krajowym, a pozostałe 6% – w obrocie zagranicznym. Jeśli chodzi o formę organizacyjno-prawną prowadzenia działalności gospodarczej przez operatorów alternatywnych w analizowanym okresie, należy zwrócić uwagę, że od 50% do 59%

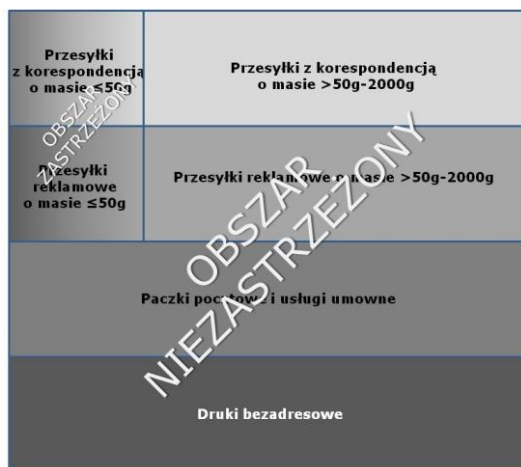
⁷ Warto zwrócić uwagę, że w okresie od 1996 r. do 2010 r. liczba operatorów alternatywnych (zapisanych w rejestrze wg stanu z 31 grudnia danego roku) wzrosła z 15 do 244, a więc ponad 16-krotnie.

⁸ Operatorzy alternatywni, którzy nadesłali sprawozdania prezesowi UKE o prowadzonej działalności. Do tej grupy operatorów alternatywnych odnoszą się dane dotyczące obszaru, na którym prowadzili działalność, jak również ich formy organizacyjno-prawnej.

operatorów to osoby fizyczne, od 33% do 27%⁹ – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, od 10% do 14% – spółki cywilne oraz od 1% do 3% przedsiębiorców to spółki akcyjne.

2. Wartość i wolumen rynku przesyłek pocztowych

W oparciu o strukturę rynku przesyłek pocztowych¹⁰ przedstawioną na rysunku 1 opisano analizę zmian w ogólnym wolumenie i przychodach z przesyłek pocztowych w latach 2006–2010, a następnie w odniesieniu do czterech wyodrębnionych segmentów usług oraz obszaru zastrzeżonego i niezastrzeżonego.

Rys. 1. Struktura krajowego rynku przesyłek pocztowych

Źródło: jak pod tab. 1.

⁹ Należy zwrócić uwagę, że w styczniu 2009 r. zostały wprowadzone zmiany w Kodeksie spółek handlowych, polegające na 10-krotnym zmniejszeniu (z 50 tys. do 5 tys. zł) kapitału zakładowego, potrzebnego do założenia spółki z o.o. Zmiany te nie mogły jednak spowodować – z uwagi na krótki okres obowiązywania nowych przepisów – znaczącego przyrostu liczby tych spółek w 2010 r.

¹⁰ W tym przypadku do przesyłek pocztowych zaliczono: powszechne usługi pocztowe, niepowszechne usługi pocztowe (w tym druki bezadresowe), usługi ekspresowe w obrocie krajowym i zagranicznym. Nie zostały tu uwzględnione następujące usługi: przekaz pocztowy i telegram pocztowy. Warto też zwrócić uwagę, że struktura rynku przesyłek pocztowych przedstawiona na rys. 1 została opracowana w oparciu o segmentację tego rynku przyjętą przez UKE.

W tabeli 3 przedstawiono dane dotyczące wolumenu i wartości przesyłek pocztowych. Z zestawienia wynika, że liczba przesyłek obsługiwanych przez Poczta Polska z roku na rok była coraz niższa. W roku 2010 zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2006 o ponad 31%, a w przypadku operatorów alternatywnych zwiększyła się o około 70%. Ogółem liczba przesyłek wzrosła o 10%.

Tabela 2

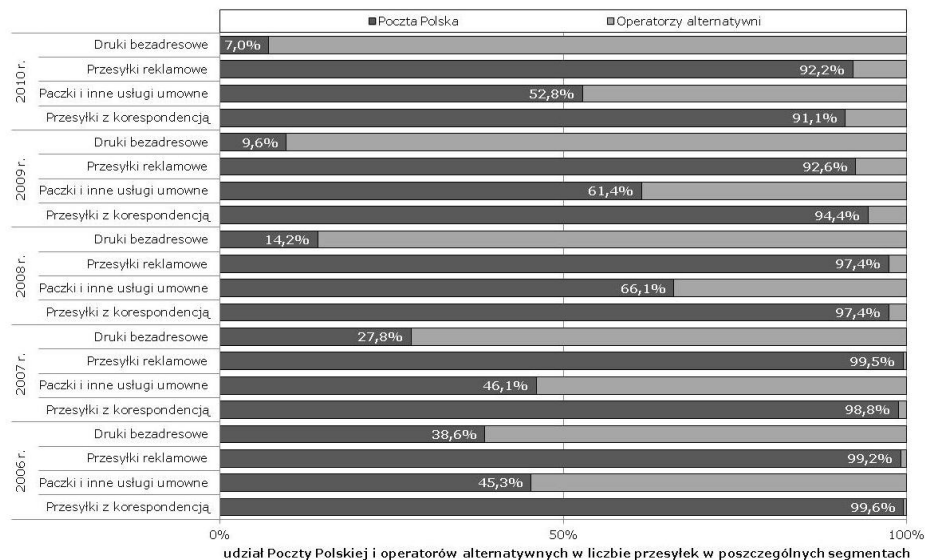
Liczba i wartość przesyłek pocztowych w latach 2006–2010

Operatorzy		2006	2007	2008	2009	2010	Zmiana
Poczta Polska	Liczba (mln szt.)	3 009,8	2 804,4	2 409,7	2 191,1	2 062,7	-31,5%
	Wartość (mln zł)	4 139,8	4 135,8	4 405,4	4 597,5	4 457,8	7,7%
Operatorzy alternatywni	Liczba (mln szt.)	2 080,7	2 388,9	3 001,0	3 168,9	3 534,7	69,9%
	Wartość (mln zł)	1 419,6	1 666,5	1 057,3	1 169,2	1 302,8	-8,2%
Ogółem	Liczba (mln szt.)	5 090,5	5 193,3	5 410,7	5 360,0	5 597,4	10,0%
	Wartość (mln zł)	5 559,4	5 802,3	5 462,7	5 766,7	5 760,7	3,6%

Źródło: jak pod tab. 1.

Pomimo spadku liczby przesyłek pocztowych Poczta Polska do 2009 roku odnotowywała wzrost przychodów ze świadczonych usług. W roku 2010 zwiększyły się one o około 8% w stosunku do roku 2006. Natomiast przychody operatorów alternatywnych zmalały o około 8%. W latach 2006–2010 zaobserwowano zmniejszenie udziałów Poczty Polskiej w ogólnej liczbie przesyłek pocztowych, a mianowicie w 2006 roku operator publiczny przyjął 59% przesyłek, podczas gdy pozostali operatorzy – 41%. W roku 2010 udział operatora publicznego zmniejszył się do 37%. Jeśli zaś chodzi o przychody z przesyłek pocztowych, to Poczta Polska zwiększyła swój udział z około 75% do około 80%. Taka sytuacja mogła być spowodowana m.in. wciąż dużym zaufaniem klientów do tego operatora. Natomiast w przypadku operatorów alternatywnych wzrost liczby przesyłek nie przełożył się na wzrost ich wartości, co było spowodowane tym, że na ogólne przychody z usług świadczonych przez operato-

rów alternatywnych miały wpływ firmy kurierskie, natomiast na ich liczbę – pozostali operatorzy (tab. 3).

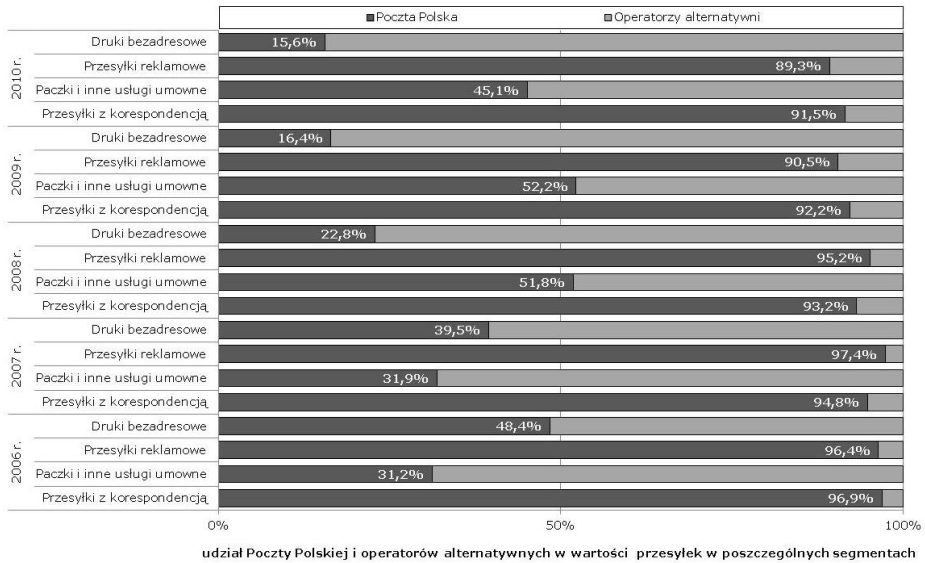

Rys. 2. Udział Poczty Polskiej i operatorów alternatywnych w liczbie przesyłek pocztowych w poszczególnych segmentach w latach 2006–2010

Źródło: jak pod tab. 1.

W odniesieniu do segmentacji rynku usług pocztowych (rys. 1) warto podkreślić, że w analizowanym okresie w segmencie przesyłek z korespondencją odnotowano wzrost liczby przesyłek o 16% oraz przychodów o 14%. Znaczne zmiany dotyczyły też segmentu paczek i innych usług umownych, przy czym w tym przypadku zaobserwowano spadek liczby przesyłek o 20%, a przychodów o około 14%. Z kolei liczba przesyłek reklamowych spadła o 6%, natomiast ich wartość wzrosła o 2,5%. Przyczyną tego stanu mógł być znaczny wzrost opłat za tę usługę (np. Poczta Polska zwiększyła cenę przesyłki reklamowej o masie do 50 g o 30%). Jeśli chodzi o segment druków bezadresowych, to pomimo około 9-procentowego wzrostu liczby tych przesyłek przychody z ich świadczenia spadły o około 30%. W tym przypadku Poczta Polska od 2006 roku nie zmieniła opłat za druki o masie do 5 g. Porównanie udziałów liczby oraz przychodów z usług świadczonych przez operatorów alternatywnych

nych i Poczta Polską w poszczególnych segmentach rynku przesyłek pocztowych w ogólnej liczbie przesyłek oraz w przychodach z tych przesyłek przedstawiono na rysunkach 2 i 3.

Rys. 3. Udział Poczty Polskiej i operatorów alternatywnych w przychodach z przesyłek w poszczególnych segmentach w latach 2006–2010

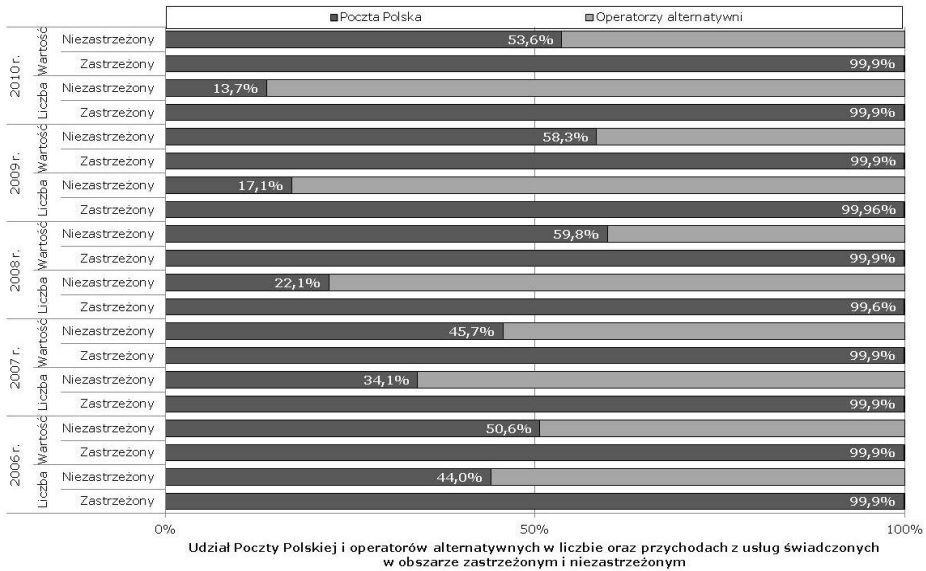
Źródło: jak pod tab. 1.

Należy zwrócić uwagę na znaczny spadek w analizowanym okresie udziału Poczty Polskiej w liczbie druków bezadresowych – z około 39 do 7% oraz w przychodach z tych przesyłek – z około 48 do około 16%. Ponadto o kilka punktów procentowych zmniejszył się udział tego operatora w segmencie przesyłek z korespondencją i przesyłek reklamowych zarówno pod względem ilościowym, jak i wartościowym. Pozytywne tendencje zaobserwowano natomiast w segmencie paczek i innych usług umownych, który ocenia się jako jeden z bardziej perspektywicznych obszarów rynku pocztowego.

Dalsze rozważania dotyczą usług świadczonych w obszarze zastrzeżonym. W roku 2010 liczba przesyłek przyjętych przez Poczta Polska wzrosła w porównaniu z rokiem 2006 o 9%, a w przypadku operatorów alternatywnych spa-

dła o około 41%. Przy czym w tym ostatnim przypadku należy pamiętać, że dotyczyło to spadku liczby przesyłek z 1,7 mln do miliona. Ogółem liczba przesyłek zwiększyła się o około 9%. Dominujący udział Poczty Polskiej w liczbie przyjętych przesyłek w obszarze zastrzeżonym przełożył się na wartość przychodów z usług zastrzeżonych. Również w tym przypadku operator publiczny wyznaczał kierunki zmian – przychody Poczty Polskiej, a także przychody ogółem zwiększyły się o ponad 10%, a pozostałych operatorów o około 23%. Warto też zwrócić uwagę na udział obszaru zastrzeżonego w ogólnej wartości i wolumenie rynku usług pocztowych. W analizowanym okresie obszar zastrzeżony stanowił około 30% całego rynku przesyłek pocztowych, a jego wartość zdecydowanie wzrosła – z 48% do 51%. Należy zaznaczyć, że udział operatorów alternatywnych w tym obszarze był marginalny. Taka sytuacja mogła być spowodowana głównie wzrostem cen usług, a nie zwiększeniem wolumenu przesyłek. W przyszłości, po zlikwidowaniu obszaru zastrzeżonego, przychody z tego obszaru ogółem mogą znacznie się obniżyć, gdyż Poczta Polska nie będzie mogła w miarę swobodnie podnosić cen przesyłek o masie do 50 g, tak jak to robi obecnie. Można też się spodziewać, że w wyniku rozwoju Internetu oraz innych usług komunikacji elektronicznej liczba nadawanych przesyłek listowych prawdopodobnie spadnie, co dodatkowo może przyczynić się do obniżenia przychodów.

W roku 2010 liczba przesyłek przyjętych przez Poczta Polską w obszarze niezastrzeżonym spadła w stosunku do roku 2006 o ponad 65%, natomiast w przypadku operatorów alternatywnych wzrosła o 70% (znaczący wpływ na to miały zapewne zmiany w segmencie druków bezadresowych, por. rys. 2 i 3), a ogółem wzrosła o ponad 10%. Z kolei przychody Poczty Polskiej wzrosły o ponad 3%, a operatorów alternatywnych spadły o ponad 8%. Zmniejszyła się również ogólna wartość obszaru niezastrzeżonego – o 2,4%. Pomimo utrzymywania się znaczącego udziału obszaru niezastrzeżonego w ogólnej liczbie przesyłek pocztowych (na poziomie ok. 70%), pod względem wartościowym zaobserwowano tendencję spadkową – z około 52% w 2006 roku do około 49% w roku 2010.

Rys. 4. Udział Poczty Polskiej i operatorów alternatywnych w liczbie i przychodach z usług świadczonych w obszarze zastrzeżonym i niezastrzeżonym w latach 2006–2010

Źródło: jak pod tab. 1.

Na uwagę zasługuje fakt, że w obszarze zastrzeżonym 99,9% liczby usług i przychodów należało do Poczty Polskiej (przyczyną mogła być cenowa bariera wejścia na ten segment rynku dla operatorów alternatywnych), podczas gdy w niezastrzeżonym odnotowano istotną stratę części udziałów w liczbie usług na rzecz operatorów alternatywnych (rys. 4).

Uzupełnieniem przedstawionej wyżej analizy jest wartościowa i ilościowa struktura rynku usług pocztowych (tab. 3) utworzona przez niżej wymienione grupy operatorów z uwzględnieniem rodzaju świadczonych usług:

- Poczta Polska – operator świadczący wszystkie rodzaje usług¹¹;

¹¹ Poczta Polska świadczy usługi we wszystkich segmentach rynku pocztowego bez względu na przyjęte kryteria jego podziału.

- „firmy kurierskie” – m.in. DHL, DPD, GLS, Siódemka, TNT i UPS – operatorzy, którzy świadczą usługi, głównie o wartości dodanej z zakresu przesyłek ekspresowych i kurierskich;
- InPost, PAF, PGP – operatorzy alternatywni świadczący usługi o charakterze podobnym do powszechnych usług pocztowych¹²;
- pozostali operatorzy alternatywni – operatorzy świadczący lokalnie (np. na terenie województwa, miasta czy dzielnicy) usługi o wartości dodanej lub podobne do powszechnych usług pocztowych.

W analizowanym okresie firmy kurierskie odnotowały spadek o 28,6% liczby i o 31,4% przychodów z tytułu przyjętych przesyłek pocztowych. W przypadku operatorów świadczących usługi podobne do powszechnych (InPost, PAF¹³, PGP) zaobserwowano ponad 120-krotny wzrost liczby i 116-krotny przychodów z przesyłek. Natomiast liczba i przychody z usług świadczonych przez pozostałych operatorów alternatywnych zwiększyły się odpowiednio o około 65% i 78%. W tym czasie Poczta Polska odnotowała spadek liczby przesyłek o 31,5% i wzrost przychodów z ich świadczenia o około 8%. W tym czasie, w skali kraju, liczba przesyłek pocztowych zwiększyła się o 10%, a ich wartość o 3,6%.

W analizowanym okresie dominującą rolę (pod względem wartościowym) wśród operatorów pocztowych odgrywała Poczta Polska – nawet do około 81% (2008 r.) w przychodach z przesyłek pocztowych, przy czym od tego właśnie roku zmniejszyły się one o 3 punkty procentowe. Warto podkreślić zmniejszający się udział firm kurierskich zarówno w liczbie, jak i przychodach z przesyłek¹⁴, a zwiększający – pozostałych operatorów alternatywnych oraz tych,

¹² W 27 przesłance dyrektywy 2008/6/WE zapisano: „(...) państwa członkowskie powinny rozważyć, czy usługi świadczone ()] mogą być z punktu widzenia użytkownika uważane za usługi wchodzące w zakres usługi powszechnej w związku z tym, że są one wymienne w wystarczającym stopniu z usługą powszechną przy uwzględnieniu charakterystyki takich usług, w tym czynników wartości dodanej, jak również przeznaczenia i cen. Usługi te nie muszą koniecznie obejmować wszystkich cech usługi powszechnej, takich jak codzienne doręczanie lub zasięg ogólnokrajowy. Przewiduje się wprowadzenie definicji usługi wchodzącej w zakres usługi powszechnej” do nowej ustawy regulującej krajowy rynek pocztowy.

¹³ Według raportu prezesa UKE o stanie rynku usług pocztowych w Polsce w 2010 r., do 2008 r. w tej grupie operatorów uwzględniono dane dotyczące liczby i przychodów z przesyłek pocztowych przyjętych przez operatora PAF.

¹⁴ W przypadku firm kurierskich w analizowanym okresie spadek liczby i przychodów mógł być wynikiem indywidualnej interpretacji przez firmy kurierskie przepisów ustawy Prawo pocztowe, a mianowicie kwalifikowanie części świadczonych usług – głównie w zakresie paczek – zgodnie z przepisami prawa przewozowego, a nie pocztowego.

świadczących usługi o charakterze podobnym do powszechnych usług pocztowych. Ponieważ w ogólnej liczbie i wartości usług pocztowych uwzględniono druki bezadresowe, należy podkreślić, że świadczenie usług w tym segmencie nie wymagało od przedsiębiorców wpisu do rejestru operatorów pocztowych, jednak były one świadczone również przez operatorów prowadzących działalność na podstawie zezwolenia lub wpisu. Na przykład w latach 2006–2010 udział druków bezadresowych w liczbie przesyłek pocztowych oscylował na poziomie około 60%, podczas gdy w przychodach – na poziomie około 3%. Z kolei w roku 2010 udział Poczty Polskiej w liczbie i przychodach ze świadczenia takich usług nie przekroczył 15,6%.

Tabela 3

Liczba i przychody z przesyłek pocztowych dla poszczególnych grup operatorów w latach 2006–2010

Lata		Firmy kurierskie	InPost, PAF, PGP*	Pozostali alternatywni	Poczta Polska	Ogółem
2006	Liczba (mln szt.)	51,3	1,2	2 028,2	3 009,8	5 090,5
	Wartość (mln zł)	1 251,6	1,2	166,8	4 139,8	5 559,4
2007	Liczba (mln szt.)	60,5	14,3	2 314,1	2 804,4	5 193,3
	Wartość (mln zł)	1 452,1	15,1	199,3	4 135,8	5 802,3
2008	Liczba (mln szt.)	29,5	35,9	2 935,6	2 409,7	5 410,7
	Wartość (mln zł)	812,9	39,0	205,4	4 405,4	5 462,7
2009	Liczba (mln szt.)	32,4	87,5	3 049,0	2 191,1	5 360,0
	Wartość (mln zł)	809,3	105,2	254,7	4 597,5	5 766,7
2010	Liczba (mln szt.)	36,6	153,9	3 344,2	2 062,7	5 597,4
	Wartość (mln zł)	858,1	147,7	297,0	4 457,8	5 760,6
Zmiana	Liczba	-28,6%	12 150,3%	64,9%	-31,5%	10,0%
	Wartość	-31,4%	11 636,2%	78,1%	7,7%	3,6%

Źródło: jak pod tab. 1.

Podsumowanie

Podsumowując analizę przedstawioną w artykule, należy zwrócić uwagę, że w związku z pełnym otwarciem krajowego rynku pocztowego w styczniu 2013 roku zostanie zlikwidowany obszar zastrzeżony dla publicznego operatora pocztowego. Teoretycznie może on więc utracić znaczną część przychodów ze świadczenia usług w obszarze zastrzeżonym, których udział stanowił w 2010 roku 51,3% całego rynku przesyłek pocztowych, na rzecz operatorów alternatywnych.

LAST PART OF THE POLISH POSTAL MARKET LIBERALIZATION – ACTIVITY COMPARISON OF “POCZTA POLSKA” AND ALTERNATIVE OPERATORS

Summary

In this article authors present the development of national postal market in the last part of liberalization. On this background are presented changes in volume and value of the postal market in 2006–2010, taking into account the services provided by “Polish Post” and alternative operators in the reserved and non-reserved area of the mail items market.

Translated by Anna Stolarczyk